

Materiál na rokovanie HSR SR
Dňa 4. mája 2026

č. 2)

Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Všeobecne k návrhu:

Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „návrh zákona“) predkladá Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR ako iniciatívny návrh.

Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len „návrh zákona“), sa predkladá ako iniciatívny návrh.

Cieľom návrhu zákona je v nadväznosti na realizáciu Reformy integrácie a financovania dlhodobej sociálnej a zdravotnej starostlivosti upraviť právne vzťahy v oblasti financovania sociálnych služieb, a to najmä v reakcii na právnu úpravu účinnú od 31. decembra 2026 zavedenú zákonom č. 406/2025 Z. z. o príspevku na pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby a o zmene a doplnení niektorých zákonov a rozhodnutie Komisie (EÚ) 2025/2630 zo 16. decembra 2025 o uplatňovaní článku 106 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na štátnu pomoc vo forme náhrady za služby vo všeobecnom hospodárskom záujme.

V článku I sa navrhuje najmä:

- precizovanie právnej úpravy sociálnych služieb poskytovaných ako služby vo všeobecnom hospodárskom záujme, úprava pravidiel ich financovania, evidencie údajov v informačnom systéme sociálnych služieb a zúčtovania financovania, ako aj ustanovenie súvisiaceho mechanizmu výpočtu a vrátenia nadmernej náhrady,
- ustanoviť kompetencie Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) pri kontrole hospodárenia poskytovateľov sociálnych služieb vo všeobecnom hospodárskom záujme, pri rozhodovaní o vrátení nadmernej náhrady a pri ukladaní penále za nedodržanie povinnosti jej vrátenia v ustanovenej lehote,
- zavedenie finančného príspevku na nevyhnutné pohľadávky,
- spresnenie okruhu subjektov, s ktorými ministerstvo uzatvára zmluvu o poskytovaní finančného príspevku na poskytovanie sociálnych služieb,
- precizuje mechanizmus možnosti spolufinancovania neverejných poskytovateľov z rozpočtov obcí a vyšších územných celkov finančným príspevkom na prevádzku,
- precizuje spôsob posudzovania poskytovateľa sociálnej služby ako poskytovateľa sociálnej služby bez cieľa dosiahnuť zisk alebo s cieľom dosiahnuť zisk,

precizuje splnomocňujúce ustanovenie na vydanie vykonávacieho právneho predpisu ministerstva, ktorým sa podrobnejšie upravujú najmä oprávnené náklady, spôsob určenia primeraného zisku a spôsob výpočtu nadmernej náhrady.

V článkoch II až IV návrhu ide, v záujme úspešnej realizácie Reformy integrácie a financovania dlhodobej sociálnej a zdravotnej starostlivosti, o zmeny a doplnenia súvisiace so spresnením podmienok poskytovania príspevku na pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby na základe poznatkov z prípravy metodiky jeho aplikácie, a tým o zabezpečenie jednotných postupov a aplikačnej praxe tejto právnej úpravy účinnej od 1. januára 2027. V tej súvislosti je potrebné vykonať aj súvisiace úpravy zákona č. 600/2003 Z. z. o prídavku na dieťa a zákona č. 627/2005 Z. z. o príspevkoch na podporu náhradnej starostlivosti o dieťa, ktoré reagujú na zrušenie peňažného príspevku na opatrovanie a jeho nahradenie príspevkom na pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby.

Súčasťou právnej úpravy je aj splnomocnenie na vydanie všeobecne záväzného právneho predpisu - vyhlášky, ktorej návrh je prílohou k návrhu zákona len na informatívne účely, návrh vyhlášky bude predmetom samostatného legislatívneho procesu.

V prípade nezosúladenia právnej úpravy s Rozhodnutím Komisie (EÚ) 2025/2630 zo 16. decembra 2025 je ohrozená správna implementácia Reformy integrácie a financovania dlhodobej sociálnej a zdravotnej starostlivosti, ktorá vyplýva z Plánu obnovy a odolnosti Slovenskej republiky a Slovenskej republike hrozia značné hospodárske škody vo forme sankcie v súvislosti s implementáciou tejto reformy podľa Plánu obnovy a odolnosti Slovenskej republiky. Z tohto dôvodu bol návrh zákona v súlade s čl. 14 ods. 7 Legislatívnych pravidiel vlády Slovenskej republiky predložený na skrátene pripomienkové konanie, pričom lehota na uplatnenie pripomienok bola určená v rozsahu siedmich pracovných dní.

Stanovisko AZZZ SR:

AZZZ SR mala v medzirezortnom pripomienkovom konaní k predmetnému materiálu niekoľko zásadných pripomienok, ktoré neboli akceptované a rozpor pretrváva. K materiálu uvádzame nasledovné:

- Maximálny kapacitný limit 40 prijímateľov sociálnej služby v budove zariadenia poskytujúceho sociálnu službu v zariadení pre seniorov, domove sociálnych služieb, špecializovanom zariadení má Slovenská republika zavedený **ako jediná krajina v Európskej únii** - a to v zákone 448/2008 upravujúcu maximálnym počtom prijímateľov 40 **v budove** zariadenia.
- Stratégia EÚ na deinštitucionalizáciu poskytovanej sociálnej služby prihladá primárne na kvalitu poskytovanej sociálnej služby. Tá samozrejme záleží od viacerých faktorov, **maximálny počet lôžok** v zariadení **to však nie je**. Na Slovensku prevláda neadekvátna interpretácia cieľov deinštitucionalizácie, jej vplyv však nebol v Analýze poskytovania sociálnych služieb z dielne MPSVR nijako pozitívne vyargumentovaný. Práve naopak, v analýze sa na str. 27 uvádzajú dáta, na základe ktorých už dnes nevie súčasná ponuka pobytových služieb absorbovať potreby fyzických osôb, ktoré o umiestnenie žiadajú. Zároveň doba „vybavenia umiestnenia“ sa pohybuje v období 3-6 mesiacov.

- V okolitých krajinách V4 Česko, Poľsko neexistuje žiaden maximálny limit na počet prijímateľov v budove zariadenia, pričom ani Maďarsko neurčuje jednotný celoštátny limit na celkový počet lôžok v sociálnych službách.
- Zrušenie kapacitného obmedzenia je v súlade s Plánom obnovy a odolnosti SR – toto ustanovenie v zákone nereflektuje demografický vývoj obyvateľstva a riziko nezvládnutia demografických výziev. Otvorený list Prezidenta European Aging Network smerom na ministra práce Erika Tomáša zaslaný 5.11.2025 je toho príkladom.
- Maximálny limit je významnou bariérou pre vstup súkromného kapitálu bez podpory z európskych zdrojov – čo podporuje aj spoločné vyhlásenie najväčších poskytovateľov pobytových služieb na SVK – APSS, SK 8 a ZMOS, ktorý bol doručený ministrovi práce 7.11.2025 a bol zaslaný aj do médií.
- Výrazne vyššie investičné náklady pre vybudovanie zariadenia, neúmerne vysoké fixné prevádzkové náklady na prijímateľa/lôžko, prevádzkovú neefektívnosť – nemožnú realizáciu úspor z rozsahu, ktoré môžu byť relokované na zvyšovanie kvality poskytovanej služby adresovali aj v rámci pripomienok k reforme aj oba zamestnávateľské zväzy – AZZZ a RÚZ.
- Slovensko čelí výraznému starnutiu populácie. Budovanie iba malých 40-lôžkových zariadení nebude postačovať na zabezpečenie potrebnej kapacity v budúcnosti, čo povedie k zníženiu dostupnosti služieb pre občanov a zvýšeniu cien starostlivosti, čo v čase konsolidácie verejných financií bude mať vplyv aj na znižujúcu kvalitu poskytovanej služby a jej nedostupnosť nielen skrz dnes chýbajúce kapacity, ale aj z pohľadu udržateľnosti do budúcnosti. Z Plánu obnovy a odolnosti boli podporené výstavby 12 a 30 lôžkových zariadení. Tí, ktorí budú chcieť využiť tieto kapacity – ten priestor budú mať.
- Index starnutia, ktorý ukazuje pomer počtu seniorov a počtu detí, v roku 2023 dosiahol hodnotu až 114,8 %, index ekonomického zaťaženia dosiahol 52,3 % a index ekonomickej závislosti starých ľudí (pomer počtu seniorov a počtu osôb v produktívnom veku) dosiahol 28 %.
- Demografické zmeny spôsobia, že Slovenská republika výrazne zostarne. Miera závislosti, teda podiel ľudí vo veku 65 rokov a viac v pomere k populácii vo veku medzi 20 a 64 rokov výrazne vzrastie. MF SR vo svojej dôchodkovej projekcii z roku 2020 uvádza, že SR sa z krajiny s najmladšou populáciou stane do roku 2070 v poradí ôsmou krajinou s najstaršou populáciou v rámci EÚ. Navyše, do roku 2070, viac ako 5-násobne stúpne podiel ľudí nad 80 rokov k ekonomicky aktívnemu obyvateľstvu (populácia 20 až 64 rokov). Ľudia nad 80 rokov majú pritom výraznejšie vyšší predpoklad potreby sociálnej pomoci v porovnaní s ľuďmi do 70 rokov. Toto sa prejaví aj vo zvýšenom tlaku na ekonomicky činné obyvateľstvo, ktoré musí vytvárať dodatočné zdroje na udržanie nielen dôchodkového, ale aj sociálneho systému

Záver:

AZZZ trvá na pripomienkach uplatnených v medzirezortnom pripomienkovom konaní, ku ktorým nebol odstránený rozpor. Ak tieto pripomienky nebudú akceptované, nesúhlasíme s materiálom a neodporúčame ho na ďalšie legislatívne konanie.